

Mary
Butts

Vyzbrojení
šílenstvím

Tato kniha vychází s finanční podporou
Ministerstva kultury ČR.

© Rubato, 2023
Translation © Jaroslav Hronek, 2023
ISBN 978-80-88641-03-2

I.

Domem, v němž si nemohli dovolit bydlet, se vznášelo nepříjemné ticho. Podivuhodné hlučno – ale ty zvuky propouštěly ticho. Jejich zdrojem byly sojky čile poletující a kvikající v lese a řezačka slámy, hrkající a vydechující vlny vůně stejně hmatatelné jako vlny na moři, hrnouce se do protáhlých místností, jako se hrne příliv do dýchacího otvoru kytovců, ale bez hřmotného syčení a vypouštění vodního sloupce. Třetím zvukem pak byl mírný vánek, pozvedající se od démantově modrého moře. Dům obepínalo moře ze tří stran a pro les nebylo vidět. Les se zdvihal na špici útesu z jediného stromu a vějířovitě se rozrůstal hlouběji na pevninu, kde obklopoval dům. Před verandou se našlo místo pro malý propadlý trávník, z něhož bylo vidět, jak se les, v němž se to hemžilo veverkami, vzpíná do uskupení ohromných česvin, buků a dubů. Trávník byl porostlý jukami a stromovými fuchsiemi, z nichž za všech ročních období odkapávaly krvavě rudé zvonky.

Hned poté, co ho minul, se les domu vzdal, jen zlehka ho ohradil a oplotil pastvinu – a jeho pruh temného života

se rozplynul v nekonečných travnatých rozlohách, které po velkém kopci vybíhaly až k nebi.

Ticho propouštěné sojkami, řezačkou slámy a vánkem bylo složeným účinkem kamenných zdí, přirozeného mlčení plané trávy a zvláštního dvojznačného mlčení lesa. Málokteré nervy by to vydržely. Stávalo se, že návštěvníci přijeli na týden a odjížděli hned nazítří. Lidé, kterým dům patřil, se o les a jeho ticho zajímali. Když se po setmění nebo uprostřed dne tíživost ticha prohloubila, říkali o něm, že si ladí tón. A když se od Lamanšského průlivu přihnal víchrný poryv, skučící jak šílená harfa, říkali, že jsou svědky viditelného boje s tichem lesa.

Na kamenných dlaždicích verandy stál s otevřenými ústy velký gramofon. Po obědě ho pouštěli lesu, aby ho ukonejšili a sami si – pokud se jim zachtělo – mohli zatančit. Dům zel prázdnotou. Služebnictvo odjelo na vzdálený statek. Les dostal volné pole působnosti. Byli mimo hru.

Lesem vedly k moři dvě pěšiny. Jedna byla přímá mezi vzrostlými stromy, vystlaná jemnou travou a posetá oblázky, pružná a vlahá. A po druhé straně mokrého příkopu, který se občas měnil v potok, vedla mlázím cestička ve tvaru osmičky s matoucími zákrutami. V místě, kde se les zužoval, končila tato stezka brankou, která se otvírala na pastvinu; byl to nejkratší přístup k vábivé končině protkané králíčími norami. Jednalo se o jediné dvě cesty v celém kraji, nepočítáme-li travnatou stezku, která přes kopec vedla od domu k vybělené silnici a odtud dál k počátkům světa, vzdáleným nějakých deset mil.

Stál tu jen tenhle jeden dům – krom pastevcovy chalupy a elegantní chatky, kterou pohltil les a oni ji výměnou za ryby přenechali rybáři. Rybář měl uhlazené způsoby a byl to zdatný řezbář. Pastervec byl primitiv. Za svitu měsíce se vracel opilý, motal se dokolečka a na nápev starých církevních písní vyřvával sprostárny. S jedním i druhým se přátelili. Ten dům byl jejich hájemstvím, stejně jako les, zakrslé traviny a moře; neměli peníze, ale byli přirozeně pohostinní; chtěli všechno a nic, a zrovna v tu chvíli leželi nazí na skalním ostrohu, jímž jejich pozemek končil.

Útesy, jež se zaoblovaly do černého rypce, nebyly na tom místě ani vysoké, ani strmé, ale spočívaly na podkladu z uhlazené oranžové skály, vybíhající v pravém úhlu pod mořskou hladinu.

Útesy se zvedaly do výše po obou stranách průlivu: lehké, třpytivé, leč vzdálené. Tenhle jejich soukromý ostroh nebyl zvlášť vysoký, jejich údolí bylo mělké a otevřené a jediné ostré bodce představovaly podmořské útesy, o nic méně okouzující a zkázonosné než ty proslulé srázy, díky nimž byli tito mladí lidé na své pobřeží tak hrdí.

„*Mare nostrum*,“ pronášeli v Londýně nebo v Paříži při zimních výnosech ryb. Dávali tím průchod přirozené divokosti, kterou jim pýcha bránila uplatnit a lhostejnost analyzovat. Jednalo se rovněž o jakýsi rituál: dobrovolnou, leč neosobní oběť jejich božstvům.

Počasí bylo zatím pěkné. Jeden člen skupiny se zvedl z lehu a překulil se z okraje útesu do vody.

Sourozenci, kterým dům patřil, a mladík, se kterým se už dlouho znali. Dívce říkali Skylla – podle jejího pravého jména Drusilla –, jelikož je prý někdy čarodějnice a jindy mrcha. Byli mladí, krásní a nerozluční a často je navštěvovali přátelé. Ten, co si šel zaplavat, byl bratr Felix. Jeho sestra se posadila a pozorovala ho s náznakem úzkosti, která je u žen obvyklá, ať se ovládají sebevíc. „Pozor,“ zavolala, „přiliv se obrací.“ Dlouho se převaloval pod hladinou.

„Nech ho,“ řekl druhý muž, „dnes máme poslední nerušený den.“ Pak se přetočil na břicho a žvýkal růžovou mořskou řasu.

Schvalovala to, jelikož to prospívalo jeho pleti, pleti barvy dřeva, zatímco oni byli snědí, nicméně teď se postavila a sledovala, jak chlapcova hlava mizí a zas se vynořuje ze zpěněného moře. Byla nahá, oděvem jí byl nesmírný prostor a rozpukaná zem. Jiskrné moře ne. Ale moře bylo v tu chvíli pro oba muže obrovskou hračkou, v níž se dalo plavat. V duchu si opakovala: „Vždyť se neutopí. A proč se strachovat?“ Znovu si lehla a nakrmila sasanku krevetou.

„Rossi, proč říkáš ‚poslední nerušený den‘? Když za námi jezdí lidé, jsi rád.“

Odpověď:

„Člověk si v tom vždycky najde něco pozitivního. Ale tohle je Američan.“

„Je pravda, že Američana jsme tu ještě neměli.“

„Nic proti nim nemám. Jejich ženské se mi vždycky líbily. Ale věř mi, že s tímhle se akorát tak pobavíme, víc nic. Les se mu zamlouvat nebude. Les se mu bude smát.“

„Les se směje i nám...“

„Nám to nevadí, je to náš společný žert.“ Seděl vzpřímeně, smál se, hleděl upřeně na moře – hlavu na nesmírně dlouhém krku zvrácenou dozadu, ústa jako tlamu divoké šelmy – a o svět se staral z hlediska faktů. „Vyceň zuby jako pes a pobíhej kolem skal,“ pomyslela si a přijala ho tak, jako přijala všechno vezdejší. Nahlas řekla: „Uvítejte ho a uvidíš, co se stane.“ To byl její podíl na pohostinnosti, která byla různě a nepravidelně odměňována. Nikdo z nich – snad kromě Felixe – si nedokázal představit dobrou zábavu, která by se nezakládala na záblescích osvětlení, cvičení smyslů, tanci a notné dávce krajně izolovaného počinání.

Z moře za jejich zády se vynořilo cosi dlouhého a bílého. Další vlna vyplavila Felixe výš na skalní výčnělek. „Děkuju,“ řekl a skočil k nim. „Ach bože, asi mě chytla za nohu chobotnice.“

„Pamatuješ na toho chlapíka, co je minulou zimu zabíjel stiskem zubů, ale přitom omdlíval při pohledu na bílek?“ řekl Ross.

Ta milá vzpomínka je spojila; stali se trojjedinou postavou, podobnou čarodějnici Hekaté, pobavenou a překypující fantazií. Oblékli se: Felix elegantně, Ross do hrubého oděvu a ona do jemných šatů ze solidní látky. S rukama kolem dívčích ramen prošli mezi skalisky, vystoupali skalní stezkou a přes les se vrátili k domu.

II.

Probudili se do nádherného svěžího dne. Vysoké stromy lámaly sluneční paprsky a Skylla obdivovala jejich podobu: stály obrácené přímo k východu ve svém přirozeném tvaru, zatímco se jejich koruny stáčely k západu, napínané a kroucené oceánským větrem.

Pod nimi se rozkládala spleť křovin, nepoddajných a pevných téměř jako kámen. Když se oblékala, pořád tam ležely dlouhé stíny, pořád tam probleskovali poskakující ptáci. Les byl nevinný, dům svěží a klidný. U snídaně v nevyzpytatelném zrcadle spatřila, jak vcházejí dva muži. Orel nad zrcadlem držel v zobáku pánský podvazek, ale mezi těmito řemínky se jí jejich pokřivený odraz nelíbil.

S přivítáním Američana, kterého si objednali ve městě jako novou gramofonovou desku, jí nehodlali pomáhat. Bude ho muset vyzvednout osobně.

Byli už takoví. I ona byla taková, ale nedokázala se své povaze poddat. A tak sebou pohrdala a považovala se za přehnaně ženskou.

Každý měl svou práci. Ona tu svou odvedla a zároveň byla přesvědčená, že je oběma mužům jedinou oporou. Odloučená, a přesto k nim připoutaná svými posluhami, bez nichž by se zřejmě neobešli.

Ross zrovna obezřetně pronášel: „Dneska přijede ten chlap.“ Zajímalo ji, na co asi ve vlaku myslí. Zírala kolem sebe a snažila se vybavit si jméno zastávky. Jméno stejně běžné jako to jejich. Pro něj nic neznamená. Bude zábavné včlenit mu ho do povědomí? Zábavné pro ně. Muži zrovna říkali: „Opravdu bychom měli zajet do Tollerdownu a podívat se, jestli už dorazili ostatní.“

Rossovi se vlasy kroutily jak černý hlodášový keř, Felixovi se rozprostíraly jak spálená tráva. „A do Starnu se mnou ne?“ řekla. Dlouhý den volna by strávili společně na trávníku, Ross by se přehraboval v trávě a hledal vzácné rostliny, Felix by složil obstojnou báseň. Ušla by deset mil, i sama, i v kopcích. Na konci by se objevil záchytný bod lidského života, nádražní přístřešek co by kamenem dohodil od pitvorného náměstí, staré domy opřené o sebe; zvědavě civící turisté, dobytek na trhu; vlak, který by náhle vystrčil nos zpoza úbočí. A tam by se nakonec ocitla ve společnosti cizince: elegantního, pozorného, zdvořilého.

Pak cesta zpátky autem – učiněný let po všem tom chození –, která by skončila tam, kde právě v tuto chvíli byla, na místě podobném tůni s mořskou vodou, na pěstěném trávníku, v chladných prostorách, pod stromy, v lese.

„Tak dobře,“ řekla, „pojedu, když objednáte šest salátů, čtyři humry, košík rybízu a Felix se postará o květiny.“

Bude z toho šest humrů a čtyři saláty. Potřebovala samotu stejně jako oni.

Vzala si klobouk, vycházkovou hůl a šla.

Chvíli stoupala po travnaté cestě, místy vyšlapané až na kamínky křemene, černé sklo zasazené do bílých porcelánových prstýnků. Pod ní se v přímořském údolí, pravidelně pokrytém poli, sbíral mlžný opar. Moře se sotva znatelně lesklo. Na vrcholku duny se otočila do vnitrozemí: za dalším údolím viděla další výšiny a v dálce na kopci Starn, náboj kola, usazený v kalichu kouře a kamení. Velmi dlouhá cesta travou, velmi dlouhý sestup po křídové silnici. Ještě delší pochod údolní stezkou zvanou Sedmero luk do Starnu. Sedmero luk, jelikož podle Felixe tam je sedm různých druhů pozemků a všechny nehos-tinné. Žlutavá louka, zaneřáděná louka, podmáčená louka, louka, na které by si člověk dolámal nohy. Louka s divokou krávou, louka se zlým koněm. Ať jste šli kudykoli, vždycky bylo něco špatně, kromě čtvrté louky, což ovšem nebyla louka, ale řídké, stromy prorostlé mlází, chráněné náspy a dekorativně zkrášlené. „Sen noci svatojánské“, nefalšované listnaté loubí. A po cestě z něho naděje, že za půldruhé míle bude ve Starnu. Tu potřebovala, navzdory lehkému kroku a vzdušným šatům, když dorazila k tomuto řídkému porostu. Mladíci už tou dobou byli venku, nejspíš někde na Gaultských útesech, nepřívětivém místě, ale ohromujícím a hrozivém, s výhledem na propast nad lesem, který byl plný lišek, olizoval ho příboj a ani ona tam nikdy nevkročila. Kluci tam určitě budou sedět, pohupovat nohama, ovi-

váni letem racků, nad nepřístupnou zátokou, průzračnou a duhově zbarvenou v místech, kde se pod hladinou útesy kroutily jako hadi.

Všechno bylo v nejlepším pořádku. Řekla Felixovi, ať nasbírá houby a nedovolí Rossovi experimentovat. Mohl je najít na oghamských lukách. Tak čeho se bála? Samozřejmě peněz a milostných pletek; důležitých i nedůležitých věcí. Až dosud Bůh krmil své vrabce a moře skýtal chutné ryby. Ale všude panoval pocit přerušené kontinuity, ne-klid. Konec jedné epochy, začátek jiné. Přehodnocení hodnot. Vyjádření, která něco znamenala, pokud se jim podařilo dát smysl. Smysl smyslu? Objevení nové hodnoty, jiného způsobu chápání všeho. Přála si, aby jí země najednou nepřipadala křehká, jako by se najednou začala proměňovat. Po všech svých stránkách. Věděla, že je to jen slunce, které opatruje leskem to, co dříve vysušilo. Včetně její tváře, která se spojením líčidel a potu stala pastózní. Něco s nimi – nebo s jejich světem – nebylo v pořádku. Zmeškaný okamžik, okamžik, který přijde. Nebo nepřijde. Jedno nebo druhé, nebo obojí. Sváděla to na válku, ale nepomáhalo to.

Jen Ross byl v pořádku. Nikdy nežádal nic, co by nedostal. Život se vzdal a vyplatil Rossovi jeho podíl, protože jakmile byly jeho silné choutky uspokojeny, nechtěl už od lidského života vůbec nic. Důležité bylo mít co jíst a pít, koho objímat a malovat. Kromě toho věděl něco, co si ona teprve začínala uvědomovat. A nechtěl prozradit co. Kdepak – vysmíval se její nevědomosti a touze vědět.

Felix byl úplně jiný. Felix se bál. Strach ho činil snadno zranitelným, agresivním a nespravedlivým. Neměl žádnou víru.

Víra byla nezbytná k poznání Boha. Existovalo však padesát dobrých důvodů k potvrzení Boží neexistence. Kromě toho už v něj nikdo nechtěl věřit. A o to právě šlo. A byla to hanba, že ti dva ji donutili urazit dlouhou cestu údolím, zatímco sami čmouchají ve větru. Přelez následujícího plotu byl značně svízelný. Zdolávala ho ztěžka. Zbývalo projít táhlým zákrutem cesty a Starn bude na dohled. Ten kůň tam stál zas, jako svázaný, ztuhlý a upřeně na ni zíral. Byl příliš daleko, než aby se přiblížil. Několik mil za ní se přes vrchol kopce táhla bílá silnice, která vedla k travou porostlé silnici vedoucí k jejich domu. Tou cestou se kdysi dávno vydala, když se obrátila zády k moři, aby se dostala do Starnu a vyšla v ústřety Američanovi, který ji, byť ne na dlouho, bude mít rád, a nikoho jiného... Sakra! Přes díru v plotě někdo natáhl ostnatý drát. Vrhla se na záda, protáhla se pod ním a se značným vypětím sil se znovu postavila. Co tam vlastně pohledává, v poledne, v tomhle rozpáleném údolí? *Nutí mě projevit víc odvahy, než je mi milé. A nepočínají si nevinně... Jak si zachovat nevinnost? Nechám věcem volný průběh. Říkají o mně, že jsem čarodějnice a běhna. Však uvidí.* Ve Starnu vpadla do hostince, styděla se takhle ukázat, zarudlá a pokrytá prachem, a objednala si long drink.

III.

Osvěžená, odpočatá a nalíčená vyrazila na nádraží. Vždycky je příjemné vyzvednout někoho očekávaného, když přijíždí vlakem. Litovala, že to není někdo, koho by chtěla vidět, koho by znala nebo potřebovala poznat. Michael, který byl nedílnou součástí domu, Tony, s nímž se chtěla líp poznat, Vincent, s nímž by si mohla něco začít, pávi jejího světa. Pak znovu pomyslela na to, s jakým potěšením ukáže cizinci jejich zemi takovou, jak ji znají oni, nejednoznačnou a znamenitou. Z toho, co o Američanech vypožorovala, to pro něho jistě bude něco nového.

A tak se rozeběhla po venkovských cestách a po boku měla pozorného a inteligentního muže, starého i mladého zároveň.

„Bože, jak je tu krásně,“ řekl. Když se řekne „krásně“, a to patřičně a upřímně, dojde k navázání kontaktu, respektive mělo by k němu dojít. Pokračoval: „Tohle je Anglie, jak si ji představujeme. Kraj Thomase Hardyho, že?“

„Ano, nemějte ohledně počasí ani jídla přehnaná očekávání.“

„Bez obav. Mám s kempingem zkušenosti.“

Sympatický člověk. Ale když stál na verandě a rozhlédl se, pronesl: „Tohle by mě ve snu nenapadlo.“

U čaje řekl: „Připadá mi, že tu máte všechno. Žádné přepychové věci, ale všechnu krásu, která na světě je.“

S tou krásou to trochu přehnal. Krása je příliš hutný pokrm. A co měl na mysli, když mluvil o přepychu? Všechno, co vlastnili, mělo beztak nádech nuzné nádhery. Přesto jí jeho vyrovnané a pozorné chování lichotilo. Zajímal ji, kdy se vrátí muži, vonící travou a tymiánem, a přispějí k tomu, aby se cítil jako doma. Nebylo po nich slechu ani dechu, a to mu vykládala, že šli na houby, které se obvykle sbírají za svítání. Vyšla s ním nahoru, aby mu ukázala, kde bude bydlet, a pak se vzdálila. Když byl sám, posadil se na postel a zamyslel se. „Bože,“ řekl, „jak jsem se tu octl?“ K vybavení pokojíku patřil bidet, mapa pobřeží a zátiší s jedovatě vyhlížejícím lesním kvítím – Felixovo dílo. Tyhle bobule musí být rulík zlomocný, pomyslel si, a taky byly. Vyhlédl z okna a při pohledu na šikmou střechu verandy pod sebou – břidlicové destičky, spojené a držené pohromadě lišejníky a kapradinami – ho napadlo, kdy a jak to asi všechno vzniklo. Pohledem doputoval k rozkošatělé juce, ohnuté jako stařena, která byla zakončena jediným metrovým trnem. A potom k lesu. Přišel sem z pouhé zvědavosti, chtěl v Anglii spatřit něco, co leží stranou prochozených cest. Tak tímhle se ta skupinka pařížských známých zaměstnává po návratu domů? A cože to dělají? Co se tu vlastně dá dělat? Kam se poděli ti dva,

kterí ho pozvali? Je v tom nějaká lest, aby ho s tou dívkou nechali o samotě?

Šli na houby? Poprvé dospěl k závěru, že houby rostou. Musí se mít nadále na pozoru. Slunce se nesmírně těžkopádně posouvalo k západu. Povysunul z okna krk a viděl, jak hřeben kopce zčernal a rýsuje se jako věž. Vtáhl hlavu dovnitř. Nechtěl vidět, jak se nad tím vrchem mihotají hvězdy. Jak to místo osvětlily? *I know moonlight, I know starlight*. Jelikož měl velký smysl pro umění, připustil, že možná brzy bude mít důvod si tu melodii prozpěvovat. *Lay this body down*. To je ale nápad! Možná právě to bude muset zakrátko udělat. Pro hosta, který sem dorazil z Londýna, Paříže a New Yorku, bylo to ticho k nesnesení.

Les mu adresoval povzdechnutí. Zrovna takhle. Dva způsoby života, o které nestojí. Tam dole mladá žena, popelavě plavá, ztepilá jako strom, a pak tenhle propracovaný souhrn listí a lesa, jedna věc a mnohé. Les a žena byly snadno zaměnitelné a zrovna po tomhle člověk na návštěvě netoužil. Krom toho měl citlivé nervy a byl vnímavý k vnějším dojmům. Vždycky záleželo na lidech. Život pro něho byl složitým divadlem, v němž scházejí kulisy. Tady však kulisy jako by tvořily hru.

V téhle fázi úvah si uvědomil, že dole určitě najde něco k pití, a pustil se do převlékání a zvelebování zevnějšku s pečlivostí a smyslem pro detail jako kočka.

Dal si koktejl, pak druhý. Vešla jakási žena. Její někdejší chuva, poučila ho Skylla. Byla to pravda, nebo fraška, když prohlásila:

„Našla jsem humra a rybu, kterou pan Felix chytil ve strouze.“

A Skylla odpověděla:

„Kde jsou pánové Felix a Ross?“

A chůva řekla:

„Kdopak ví. Přinesu večeři.“

A tak společně povečeřeli: poživatelné jídlo, lehké víno a nevyhnutelnou whisky. Přes trávník přeběhl králík. Krysa z verandy ukradla kousek chleba. Přilétli dva netopýři. Skylla řekla:

„Mají vši, nosí smůlu.“

Nic víc se nedělo: k službám jim bylo jen křehké ticho.

„Asi došli až do Tollerdownu,“ řekla Skylla, „a zjevně tam zastihli naše přátele na chalupě.“

Výmluva s houbařením se začíná rozplývat, pomyslel si.
„Kde leží Tollerdown?“

„Je to jeden z kopců v tomhle koutě světa. Víte, že nejstarší důkazy o přítomnosti člověka v téhle oblasti pocházejí z pozdní doby kamenné? Jsou to všechny ty valy a mohyly, které vidíte kolem. Dva naši přátelé tam mají chatu. Stojí se jako princ waleský a rvou se jako psi. Jestli jsou doma, užijeme si spoustu zábavy.“

No, možná. Dudley Carston uvítá cokoli s lidskou tváří. A jestli někdy v dějinách existovalo období, u něhož dlužno doufat, že skončilo, byla to doba kamenná. Mladou ženu ty myšlenky rozrušily. Sama pro sebe se zasmála. Smála se pomýšlení na dobu kamennou. Vyroženě nepřítomný smích. Zapomněla na cizincovu přítomnost. Zapomněla,

že bratr s kamarádem jsou pryč. Možná je bláznivá, ale je to hezké děvče. Krásné ženy, které jsou bláznivé, nebo ženy jenom krásné a jenom bláznivé by neměly zůstat v lese samy. Literatura mu tu nebyla nic platná. Jediné, co ho napadlo, byla La Belle Dame sans Merci, ale jeho hostitelka nebyla toho typu. Měla by s ním jednat jako se skutečným mužem, ne jako s jedním z těch přelétavých stínů, které se ani neobtěžují přivítat v domě cizince, jehož pozvali, ať je následuje dobrých sto mil.

„Nemám se je vydat hledat?“ zeptal se.

„Kam?“ odpověděla otázkou. To ji stáhlo zpátky. „Zdejší řídce zalesněný terén je zrádný. Těžko říct, kdy se budou vracet. Je mi za jejich nevychovanost stydno.“

V duchu si říkala: *Něco se muselo stát. Ráno jsem se zařkla, že budu stavu věcí přihlížet, aniž bych se situaci snažila zachraňovat. Ať se jdou ti moji kamarádíci bodnout!*

Ticho se rozplynulo a nic po něm nezbylo.

Ozvalo se zařinčení kovu. Carston vyčkával.

„To je branka, kterou se vychází na trávník,“ řekla, „To jsou oni.“

Dva dusající muži kráčeli v synkopovaném rytmu. Jistě jsou to trollové, kteří v noci procházejí lesem. Na tom, co se blížilo, nebylo nic přirozeného. Do místnosti se nahrnuli čtyři vysocí mladíci.

„Tak co, už jsi Carstona vyzvedla?“

Tollerdownští, samozřejmě.

Viděl tři muže kolem třicítiky. Jeden byl vysoký a velmi tmavý, s blízko posazenýma očima a afektovanou chůzí,

kteřá skrývala jeho sílu, a jmenoval se Clarence. Další – zarostlejší, podsaditější, ne tak snědý a lépe vychovaný – se jmenoval Ross. Pak ještě chlapec, Skyllin bratr Felix Taverner, anglický švihák v rozpuku, ultramarínové oči a zlaté vlasy už prořídle na spáncích, které měla pokrývat hustá kštice. A konečně poslední, nejvyšší, kterému říkali Píkus, vážný jako mokřadní pták, když se natřásá, a stejně náchylný k rozčilení; barvu – bledý lesk oceli – si půjčil z měsíční palety, na zlatavé pokožce měl hřejivost pěkného počasí, v temně křišťálových očích chlad zimy.

Clarence s Píkem se odešli najíst do kuchyně. Skylla šla za nimi, ale vrátila se.

„Myslím, že se něco stalo. A jestli je to tak, jak si myslím, zažijete povyražení.“

Byl znejistělý a vyčkával. Vrátili se. Jejich únava se lišila od té jeho, byla záležitostí svalů. Vypadali jak opilí čerstvým povětrím. Stanul před obvyklým problémem: jak novou událost využít k tomu, aby posloužila jeho vlastním zájmům, jak ji vztáhnout výlučně k povahám, zvláště ke své.

Takto vyhlížela jeho situace, když poslouchal Felixovo vyprávění a překládal si je pro sebe. Felix vyprávěl, že s Rossem navštívili místo zvané Gault a on mu vzdal hold písni. Zřejmě nebezpečná lokalita. Pak se rozhodli vydat se za přáteli, které buď zastihnou nebo nezastihnou v chalupě, již obývají na odlehlém místě zvaném Tollerdown. Každopádně i kdyby tam nikdo nebyl, vždycky mohou v blízkém okolí pozorovat vzácný druh jestřába, známého pod označením včelojed. Když dorazili k domu

přátel (Skylla byla zřejmě jedinou ženou ve skupině, což podněcovalo k zamyšlení), zjistili, že přátelé jsou v ne-snázích, protože jim vinou sucha vyschla studna a vydává ze sebe jen mrtvé ježky. Odbočka k čaji připravovanému ze sodové vody. Sestup na dno studny, aby ježky odklidili, vedl k nálezu podivného kalichu ze zelenkavého kamene, připomínajícího karneol a v barvě hrachové polévky. Stav studny si vyžádal Pikovo a Clarenceovo přestěhování na dobu neurčitou. „V tomhle kraji platí, že když vám vyschne studna, je s vámi konec. Počkejte, až se to stane nám.“ To se Carstonovi nelíbilo. Tahle historka by mohla zhatit jeho plány na milování se Skyllou, které se rozhodl považovat za úspěšné vyústění návštěvy. Ledaže by našel způsob, jak toho využít.

Pak náhle Ross vytáhl kalich z kapsy a obešel s ním přítomné.

„Nedokážu to posoudit.“

„Je vyřezávaný ručně,“ řekl Felix. „Neexistuje nějaký druh neprůhledného flintového skla? Případá mi, že na okraji jsou hodně ošoupané keltské uzly.“

Carston si nedbale vyslechl hromadu sdělení o Keltech, Sasech, Římanech a raném křesťanství, tedy záležitostech, o nichž věděl, že jsou dávno pryč. Ne že by o ničem z toho nikdy neslyšel. Jenže oni spolu mluvili, jako by čas, pokrok a morálka neexistovaly. Samozřejmě věděl, že pokrok ani morálka neexistují.

Ross pak v jakémsi milostném vzletu pronesl tichým a chraplavým hlasem:

„Po pravdě řečeno, vylovili jsme ho kopím.“

„To je neobvyklé, Rossi,“ řekla Skylla.

Pozorný Clarence se nervózně vrtěl. Felix se na něho upřeně zadíval a Carston viděl, jak se mladíkovi rozzářily jasné a zchytralé oči. Pikus byl vážný člověk postavy tak vysoké a hubené, až to vypadalo, že je nekonečný. Při své nadpřirozené ohebnosti – a Carston to viděl – dokázal zvednout věc za svými zády stejně lehce, jako by ten předmět měl před sebou. Carston se snažil pochopit, co s tím má co dělat kopí.

„Starý dobrý Freud,“ řekl Felix zostra.

„Pitomče,“ řekl Ross rozzlobeně a pohrdavě se odvrátil.

„Připadá mi,“ řekla Skylla, „že lidé museli o věcech začít uvažovat určitým způsobem. To, co viděli, jakmile se jednou naučili myslet, se mohlo zcela lišit od toho, díky čemu se to naučili.“

Pak Carstonovi řekla, že podivné věci se dějí stále a staré vzorce se opakují. Že je toto opakování někdy znepokojivé a Freud je v případech iracionálního strachu velkou pomocí. Zaručeně to platí i tehdy, když dojde k hádce a nikdo už nemá tušení, co je správné a co ne. Vždy se mějte na pozoru před potlačenou touhou, která se zvrtila. Ale to, co se stalo dnes, je objektivní a zvláštní.

„Asi vás budu muset požádat o další vysvětlení,“ řekl Carston.

Avšak znovu se otočil Ross. „Je mi to moc líto,“ řekl. Drzost těchto neupřímných slov mířila na Carstona, ale vyzněla naprázdno. „Přičtěte to slunovratu nebo horku.“

„Povězte nám, co se zatím přihodilo,“ řekl Felix. „Rozhodně jsme si před cestou zpátky museli dát čaj. Ross věří na přednosti pocení. Já ne.“

Carston přišel s přehledem nejvýznamnějších drbů. Poslouchali ho – až příliš pozorně, pomyslel si. Così však výsledný dojem kazilo. Bylo to tím místem, slabě osvětlenou místností, splývající s jasem hvězd venku. Mezi sklenicemi ležela mělká zelená miska. Třeba je vyrobená z hvězdné hmoty. Mladá žena to prohlásila za rozptýlení, ale oni ho nehodlali nechat hrát. Najednou je začal nesnášet, chtěl je ponížit. V nastalém rozrušení nedokázal vymyslet jak.

Dokonce i Ross pochopil, že něco není v pořádku, když je opustil a šel spát.

Ale následujícího si Carston všiml. Čtyř způsobů, jak dát ženě dobrou noc. Ross na ni kývl. Felix ji objal. Clarence jí věnoval galantní polibek doprovobený rozmáchlým gestem, jímž dal najevo láskyplnou lhostejnost k rozdílnosti jejich pohlaví. Pikus, zaneprázdněný sifonem, na ni přes celou místnost zakýval ohnutým ukazovákem.

Mary Butts

Vyzbrojeni šílenstvím

Z anglického originálu *Armed with Madness*
vydaného nakladatelstvím Albert & Charles Boni
v New Yorku roku 1928 přeložil Jaroslav Hronek
Jazyková redakce Martin Pokorný
Jazyková korektura Linda Zachystalová
Obálka a grafická úprava OFICINA
Sazba JT

Vydalo nakladatelství RUBATO v Praze roku 2023
Vytiskla TISKÁRNA PROTISK, s. r. o., České Budějovice
První vydání
ISBN 978-80-88641-03-2

RUBATO
Sarajevská 8
120 00 Praha 2
www.rubato.cz
studio@rubato.cz